

Rumunsko, Svatá Helena, Gernik, Eibenthal

Květen 2022 v českých vesnicích v Rumunsku

Klára Jíchová, česká učitelka, Svatá Helena a Gernik

Alexandr Gajdzica, český učitel, Eibenthal

Aneta Veselá, stážistka Erasmus+, Gernik

Z letošního turbulentního banátského května vybíráme tyto akce:

12. května se ze Svaté Heleny do Bukurešti vydala skupinka dětí a dospělých, aby zde slavnostně uvítali nový časopis POC! obsahující komiks Půlliterka/ Butelca, jehož scénář vznikl při hodině češtiny na Svaté Heleně. Kromě slavnostního večera v Českém centru a prohlídky Bukurešti si helenští užili i cestu hned dvěma nočními vlaky. Cesta se uskutečnila za finančního přispění Ambasadory ČR v Bukurešti. Koncem měsíce jsme pak absolvovali natáčení o Butelce pro Rádio Timisoara.

Dne 14. 5. na Svaté Heleně proběhla soutěž z českého jazyka. Nedávno se v Oradey konala jazyková olympiáda pro žáky 7. a 8. tříd, takže nyní jsme napsali zadání i pro začátečníky, ostatní školní děti a středoškoláky, aby jim to nebylo líto. Děti i učitelů se sjelo požehnaně a po práci jsme si užili sportovní odpoledne na místním hřišti.

Česko Selo, mezi místními známé více jako Ablián, hostilo v neděli 15. května první ročník Svatojánského poháru. Fotbalový turnaj svůj název získal na počest patrona zdejšího kostela, pro kterého se zde v tento čas koná i posvícení. Soubor o vítězství probíhal mezi šesti týmy. Domáci sestavili dvě mužstva Ablián A a Ablián B, která obsadila druhé a třetí místo, když na góly porazila mužstvo české ambasády v Srbsku, tým hnutí Brontosaurus a fotbalisty z Krušnice. První místo vybojovali hosté z Gerniku, kteří přijeli z českého Banátu v Rumunsku. Speciální ceny byly vyhlášeny pro nejlepšího brankáře turnaje (Zlatko Tesař), nejlepší fotbalistku (Klaudia Saidl) a nejlepšího fotbalistu (Karel Vinsch).

V rozhovoru místní včelař Luka uvedl, že den předem probíhaly úpravy hřiště a lajnování vápnem. Po skončení turnaje událost pokračovala kulturním programem v Bele Crkvi, kde vystoupila srbská básnířka (Jadranka Čulum), místní umělci, a nakonec i žáci místního učitele Stanislava Havla, s českými písněmi *Holka modrooká* a *Jožin z Bažin*.

Třicet dětí z Čech, padesát z Banátu, rodiče, učitelky, učitelé, pár psů a plno zábavy se sešlo 28. května v Eibenthalu na banátském sportovním dnu na oslavu Dne dětí! Hrál se hokej, fotbal, brännboll, tančilo se, vázalo uzly a luštilo šifry. Ráno pršelo, odpoledne taky, ale mezi tím jsme všechno jako zázrakem stihli. Nakonec nás pohostili v místním restaurantu. A nejlepší na tom bylo, že všechny hry a aktivity připravily děti pro děti. Akce proběhla pod patronací a s finanční podporou UDSCR.

Ukrajina, Žytomyr – ČR, Praha

Květen 2022

Eva Řezníčková

Ukrajinské děti se v pražském hotelu Legie učí třetí měsíc česky, aby přechod do českých škol byl pro ně v září jednodušší. V adaptačním kurzu dělají velké pokroky, rozumí všemu, vědí, co mají udělat, jen se ještě někdy neumí česky vyjádřit. Na konci května dostaly vysvědčení ze škol na Ukrajině, v červnu budou mít více času na zábavu.

V květnu oslavila Československá obec legionářská 101 let od svého založení. Legiemi prošlo téměř sto tisíc vojáků a po návratu do vlasti se scházeli v různých skupinách, což v květnu 1921 vedlo k založení Československé obce legionářské. Měla cca 40 000 členů, zastávala ideály demokracie a humanity. Obec organizovala oslavy a jiné akce, věnovala se osvětové činnosti, odhalovala pomníky, starala se o válečné veterány a jejich rodiny. Činnost obce byla přerušena s počátkem nacistické okupace v roce 1939, obnovena byla po druhé světové válce a k původním legionářům z první světové války se obec rozšířila o „druhoválečné“ veterány. Po komunistickém převratu v roce 1948 byla činnost obce opět násilně ukončena a následujících 40 let působila v zahraničním exilu. V současnosti Československá obec legionářská udržuje živou vzpomínku na původní legionáře, legionářské tradice, pečuje o válečné hroby, pořádá zahraniční poutě na místa bojů, organizuje putovní výstavy o čs. legiích,

rekonstrukce nejvýznamnějších bitev čs. legionářů, od r. 2012 vydává svůj časopis (čtvrtletník) „Legionářský směr“, pořádá přednášky na školách i pro širokou veřejnost, v suterénu hotelu provozuje muzeum a unikátní pojízdné muzeum Legiovlak, který od jara do podzimu objíždí republiku. V suterénu hotelu jsem s dětmi navštívila Muzeum čs. legií, které je živou vzpomínkou na legionáře z první světové války. Muzeum bylo založeno před pěti lety. Součástí je kinosál, ve kterém děti zhlédly film o legionářském vojenském ešalonu z let 1918–1920, s nímž se čs. Legionáři přesouvali bojem s bolševiky přes Rusko po Transsibiřské magistrále.

Před 105 lety (1.–2. července 1917) se českoslovenští legionáři proslavili v bitvě u Zborova.

Myšlenka vytvořit pojízdné muzeum vznikla již v roce 2008. Československá obec legionářská postupně nakoupila jedenáct vyřazených historických vagonů, jeden vagon dlouhodobě zapůjčily České dráhy a druhý ve zrekonstruované podobě dodala Nadácia Milana R. Štiefánika ze Slovenska. Dokončený Legiovlak vyrazil na svou několikaletou pouť po ČR dne 19. května 2015. Obsahuje 13 vozů základní sestavy sloužících k různým činnostem, nezbytným pro zajištění přežití legionářů na Sibiři. Skládá se z vozu polní pošty, těplušky, zdravotního, velitelského, štábního, obrněného, krejčovského, prodejního, kovářského, ubytovacího, filmového a dvou plošinových vozů. Ve všech vozech je věrná rekonstrukce vybavení, legionářů v dobových stejnokrojích, originální exponáty, stovky fotografií na panelech mapujících historii čs. Legií. Dokončený Legiovlak slavil úspěch v loňském roce, kdy jej v rámci jízdy po ČR navštívilo na 100 000 návštěvníků.

Do Kyjeva se dne 25. května 2022 vrátil velvyslanec Radek Matula s dalším diplomatem politicko-ekonomického oddělení. Na velvyslanectví tak působí již pět diplomatů.

„Naším cílem je v maximálně možné míře obnovit činnost zastupitelského úřadu ve všech hlavních agendách před začátkem českého předsednictví v Radě EU, aby se naši diplomaté v Kyjevě mohli plnohodnotně zapojit do naplňování priorit českého předsednictví ve vztahu k Ukrajině,“ uvedl ministr Lipavský.

V popředí české pozornosti nadále zůstane všestranná pomoc Ukrajině, a to ve formě dodávek vojenského materiálu, finanční, humanitární a politické podpory, včetně podpory udělení kandidátského statusu Ukrajině. Zastupitelský úřad v Kyjevě naši diplomaté museli opustit 24. února po začátku ruské invaze na Ukrajinu, částečné fungování úřadu bylo obnoveno v půlce dubna.

Srbsko, Kruščica, Bela Cerква, Češko Selo

Svátek sv. Jana Nepomuckého a oslava Dne České národní rady

Stanislav Havel

Svátek svatého Jana Nepomuckého je v Srbsku brán také jako den České národní rady. Letošní oslava se konala v Restauraci Klub v Bele Crkvi v polovině května.

Hlavní program zajistili žáci Základní umělecké školy Josip Marinkovič z Vršce, kteří měli v repertoáru i několik českých autorů. Poté přednesli své básně Jadranka Čulum, členka České besedy Vršac a Tereza Kroužková studentka Filozofické fakulty UK, která je u českých krajanů na praktické stáži programu ERAMUS.

Velké potlesku se dočkal dětský soubor Radost, který zazpíval českou a srbskou hymnu a další české písně.

Srbsko, Kruščica, Bela Cerkva, Česko Selo

Svatojánský pohár

Stanislav Havel

K posvícení v Českém Selu vždy patřil i fotbal. S úsměvem na rtech se vzpomíná na dobu, kdy vesnice o třiceti obyvatelích měla i svůj fotbalový tým a na posvícení se hrával fotbalový „mač“ ženatých proti svobodným a po svátečním obědě se chodívalo na fotbal. Posledních pár let se toto sportovně společenská setkání českoselských vytratilo. Letos se nám podařilo pěknou tradici obnovit a v polovině května se v Českém Sele soupeřilo o Svatojánský pohár. Turnaje si zahrálo šest „českých“ týmů. V souboji o poté místo si Brontosauři poradili s týmem Ambasády České republiky. V utkání o bronz přehrál rezervní abliánský tým Kruščici a ve finále po velkém boji porazil Gerník domácí FK Ablian České Selo.

Srbsko, Kruščica, Bela Cerква, Češko Selo

Modlitby krajanů ke sv. Urbanovi za dobrou úrodu vína

Stanislav Havel

Slavnost svatého Urbana patří k dalším tradicím a zvykům, které se podařilo českým krajanům v Srbsku obnovit. Lidé se pravidelně scházeli ke konci měsíce května u sochy svatého Urbana v Bele Crkvi a modli se za dobrou úrodu vína.

Letos sloužil mši u sochy svatého Urbana belocrkvanský farář Čaba Čipak a poté se symbolicky sázela vinná réva a následovalo pěkné setkání s českou písní.

Srbsko, Kruščica, Bela Cerква, Češko Selo

Český den v Bělehradě

Stanislav Havel

České velvyslanectví v Bělehradě připravilo v místním Dětském kulturním centru Český dětský den. Na všechny přítomné čekala výtvarná dílna na téma významní Češi v Srbsku, ale děti si mohly také nakreslit kamínek či vyrobit loutku Kukyho.

V hlavním sále byly připraveny hry, za které děti dostávaly žetony do tomboly. V malém kině se nejprve soutěžilo ve znalostech z reálií České republiky a poté se promítal film *Kuky se vrací*.

21.5.2022
11-17 h.

ДЕЧИ
КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
БЕОГРАД

Dečji kulturni centar Beograd, Takovska 8

Srdečně zveme všechny děti!

Český dětský den v Bělehradě

Soutěže, workshopy, překvapení!
Filmy Krteček, Kuky se vrací.
Krásné ceny dětem předá
Tomáš Kuchta,
velvyslanec ČR v Srbsku.

Těšíme se
na Vás!

Ambasada Republike Česke
u Beogradu

Srbsko, Kruščica, Bela Cerква, Češko Selo

Eko den v Českém Selu má pokračování

Stanislav Havel

První jarní den se v Českém Selu konal první letošní EKO DEN, při kterém se uklízela skládka za vesnicí. A jelikož akce měla úspěch, rozhodli se místní obyvatelé akci zopakovat a uklidit od odpadků ulice v Českém Selu.

Chorvatsko, Daruvar

Květen v Chorvatsku

Bohdana Pěva Šolcová

Naše jaro – dětská divadelní, loutkářská a recitační přehlídka

Květen patřil dětem, které mají rády divadlo. V tomto měsíci se v Dolanech v Českém domě již tradičně koná **Naše jaro – dětská přehlídka divadelní, loutkářská a recitační**. Letos se na dolanské scéně představilo devět krátkých divadélek a osm recitací, které potvrdily, že ani tento ročník se krajanským učitelům-režisérům nechtělo experimentovat a využít moderní tvořivou dramaturgii. Výjimku tvořilo krátké divadélko s názvem **Šikana** krajanské autorky a režisérky **Jitky Jílkové**, které působilo velmi autenticky. Režisérka tu využila dramatické výrazové prostředky skutečně divadelním způsobem, což se na krajanských scénách hned tak nevidí. Na scéně se také objevily klasické pohádky v konzervativním divadelním pojetí, například **Jak se Honza učil latinsky** nebo **O kohoutkovi a slepičce**. Velmi pozitivně působilo divadélko **O zeleném vajíčku** autora Eduarda Petišky, které nacvičila paní učitelka Prokopić se všemi svými žáky.

Sázení lípy přátelství

Velkou událostí tohoto měsíce se stalo **sázení lípy přátelství mezi Českou republikou a Chorvatskem**. Tuto velkou společenskou akci zorganizovala **Česká beseda Viroviticko-podravského kraje** a mně bylo velkou ctí se na organizaci akce

a programu podílet. Vysazenou lípu v zámeckém parku Pejačevičů společně zalili z jedné konve a přihrnuli hlínou z Moravy **velvyslanec ČR v Chorvatsku Ing. Milan Hovorka** se svou chotí a svými spolupracovníky, představitelé města **Virovitice (CHR)** a **Vyškova (ČR)** a v neposlední řadě představitelé **ČB VPK**. Celou akci hudebně doprovázela **dechová hudba ČB Ivanovo Selo**.

Sázení lípy vyvrcholilo přednesem básně **J. V. Sládka Slovánská lípa**. Historický okamžik nechala Česká beseda zvěčnit zajímavým způsobem – besední malířka **Sandra** zachytila akt sázení lípy akrylem na plátno.

Projekt Živý Komenský

V některých **chorvatských školách**, kde probíhá výuka českého jazyka v modelu C (volitelný předmět), jsme se ještě v tomto měsíci věnovali tématu Komenský.

V **ČB Rijeka**, kde vedu kurz českého jazyka pro dospělé, jsem svým studentům rozdala vypálený reliéfní portrét Učitele národů. Radost z vlastního díla byla obrovská.

Návštěva z Domu zahraniční spolupráce a filmaři

V tomto měsíci k nám z ČR zavítali na návštěvu **filmaři** spolu s **PaedDr. Olgou Vlachovou a Terezou Fields z Domu zahraniční spolupráce**. Filmaři dostali za úkol natočit s mou kolegyní Ilonkou a se mnou záběry z naší výuky ve školách, školkách a z činnosti v Českých besedách.

S kolegyní jsme pro ně proto připravily bohatý program. Filmaři měli možnost natočit projektovou výuku ve skanzenu v Ivanově Sele, navštívili výuku v České základní škole J. A. Komenského v Daruvaru, výuku flétny ve škole v Lipovci, viděli naši práci v České mateřské škole Ferda Mravenec v Daruvaru, režírování divadelní hry v ČB VPK a dílnu tvořivého psaní v Městské knihovně v Daruvaru. Přes nabitý dvoudenní program nám nechyběl čas sdílet své zážitky a dojmy z pobytu v Chorvatsku, a to při táboráku na zahradě u nás v Lipovci, v našem druhém domově.

Fotografie k pobytu filmařů a představitelů DZS poskytl Dům zahraniční spolupráce